

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

Традиційною для сучасної держави і надзвичайно гострою для усіх органів публічного управління та правоохоронних органів є проблема корупції. Прокуратура України, на шляху до зміни концепції функціонування, розпочала масштабні перетворення, які повинні гарантувати та забезпечити неухильне дотримання законів як в правоохоронній сфері загалом, так і серед самих працівників органів прокуратури. Вирішення зазначених питань потребує системного підходу в дослідженні різних напрямків організації прокурорської діяльності, розгляду явищ, які здатні негативно впливати на діяльність працівників прокуратури, питання запобігання корупції в органах прокуратури зокрема.

Згідно з наказом Генеральної прокуратури України від 13.03.2017 № 81 утворено Комісію з оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури, на яку пунктом 4 Положення про її діяльність покладено обов'язок з підготовки проекту антикорупційної програми відомства (відповідні зміни до положення внесені наказом Генеральної прокуратури України від 26.01.2018 № 14).

Загалом Комісією визначено 11 об'єктів для ідентифікації корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури, серед яких 5 функцій та 6 завдань для забезпечення функцій органів прокуратури, зокрема:

1. функції:

- підтримання публічного обвинувачення в суді;
- організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку;
- представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом;
- проведення досудового розслідування;
- нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях та інших заходів примусового характеру;
- завдання для забезпечення виконання функцій:
- врегулювання діяльності;
- управління персоналом;
- система внутрішньої безпеки;
- управління фінансами, внутрішній аудит і контроль;
- управління матеріальними ресурсами та вирішення питань соціально-побутового забезпечення;
- управління інформацією.

Аналізом повноважень прокурора при здійсненні функцій, передбачених Конституцією України, визнано, що більшість із них є владними та одночасно дискреційними, що створює можливості виникнення корупційних ризиків. Разом з цим існує низка заходів щодо їх недопущення. У таких випадках скоєння корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками органів прокуратури обумовлено, у першу

чергу, порушенням ними вимог закону. Керівництвом органів прокуратури вживаються заходи для недопущення таких порушень. Мінімізація їх вчинення досягається шляхом підвищення рівня свідомості працівника щодо несприйняття корупції, вжиттям додаткових заходів профілактичного, навчального, методичного та дисциплінарного характеру. Крім того, підвищення фахового рівня, належне матеріально-побутове забезпечення та й соціальний захист працівників органів прокуратури також є дієвим чинником запобігання корупції.

Разом з цим Комісією ідентифіковано 27 корупційних ризиків, які потребують додаткових запобіжників. З них 11 тих, які можуть виникнути при здійсненні функцій органів прокуратури, 5 – при врегулюванні діяльності, 1 – при роботі з персоналом, по 3 – у системі внутрішньої безпеки та фінансів, 4 – при управлінні інформацією і матеріальними ресурсами.

Для прокуратури формування спеціальної системи антикорупційних заходів обумовлено: прямим обов'язком цього органу забезпечувати законність; професійним обов'язком кожного прокурора; принципами прокурорської діяльності.

Сучасні форми корупції та система заходів із її запобігання в органах прокуратури є наслідком та результатом взаємодії усіх об'єктивних та суб'єктивних факторів, пов'язаних із професійною діяльністю цього органу. Подальший розвиток законодавства про діяльність прокуратури, удосконалення правового статусу її працівників вимагає врахування корупційних ризиків їхньої діяльності, її належного правового та організаційного забезпечення, а також державних гарантій незалежності з тим, щоб діяльність прокурорів спрямовувалась виключно на ті завдання, які визначені для цього органу законом та Конституцією України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органів прокуратури: URL: https://www.gp.gov.ua/ua/adminkor.html?_m=publications&_t=rec&id=225314*

УДК 341.783

Іванюк В. Д.

*викладач кафедри міжнародного права,
міжнародних відносин та дипломатії*

Тернопільський національний економічний університет

Демків Д. М.

*аспірант кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Тернопільський національний економічний університет*

МІЖНАРОДНІ МОДЕЛІ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНСТИТУЦІЙ

Як свідчать результати аналізу зарубіжного досвіду в сфері протидії корупції, ефективним шляхом подолання корупції в Україні є вирішення проблеми інституційного забезпечення антикорупційної діяльності. Прийняті